

Feliksas Sereika

Felikas Sereika (1845–1913) – kunigas, literatas, spaudos bendradarbis, knygnešys, knygų autorius, liaudies švietėjas. Jis gimė 1845 m. Dičiūnuose (Pasvalio r.). Mokėsi Panevėžio gimnazijoje ir Kau-no kunigų seminarijoje. 1877 m. išventintas į kunigus ir paskirtas dirbti vikaru į Kaltinėnus (Šilalės r.), vėliau – į Dotnuvą (Kėdainių r.). Čia pradėjo mokyti parapijiečius lietuviškų poterių ir katekizmo ir tuo sukėlė didelį vietinių lenkų nepasitenkinimą, buvo įskųstas caro administracijai. Po kelių mėnesių perkeltas į Dusetas (Zarasų r.). Čia taip pat mokė jaunimą lietuviškai skaityti, rašyti, rėmė slaptas lietuviškas mokyklas, platino lietuviškas knygeles, daugiausia vadovėlius. 1885 m. vasario 18 d. valstiečio J. Grigėno namuose susekus tokią mokyklą, policija nustatė, kad joje tikybos mokė F. Sereika. Tada jam paskyrė 300 rublių baudą ir perkėlė dirbti į Šiaulėnus (Radviliškio r.). Čia jis nuolat buvo prižiūrimas policijos.

F. Sereika yra vikaravęs ir Medingėnuose (Plungės r.), Laukžemėje (Kretingos r.), Tytuvėnuose (Kelmės r.). Iš čia 1898 m. buvo išsiųstas į Kretingos bernardinų vienuolyną, kur praleido 2 metus ir 2 mėnesius. Lietuviškos spaudos jam į vienuolyną atnešdavo Jonas Mockus. Vienuolyne gyvenęs buvęs Tytuvėnų klebonas L. Tarvydas F. Sereiką įskundė policijai kaip spaudos platintoją ir skaitytoją. Per kratą vienuolyne policija pas jį rado lietuvišką knygelę, todėl paskyrė 5 rublių baudą.

Išėjęs iš vienuolyno darbo negavo. Devynis mėnesius gyveno Pašiaušiuke (Kelmės r.) ir 7 mė-

nesius Šiauliuose. 1901 m. paskirtas dirbti į Stakių (Pamituvio) filiją. F. Sereika pasirūpino, kad jai būtų suteiktas parapijos statusas, pastatė naują kleboniją. Gyvendamas Pašiaušiuke tęsė savo švietėjišką veiklą – pirkdavo lietuvišką spaudą ir ją dalydavo parapijiečiams, mokė jaunuomenę.

Kai F. Sereiką paskyrė dirbti į Lenkimus, jis jau buvo gerokai pasiligojęs. Čia jis altaristo pareigas ėjo 4 mėnesius. Nuo 1906-ųjų septynerius metus buvo Radviliškio altarista.

Žinodamas, kad nėra lietuviškos kalbos gramatikų, pats sutrumpino A. Baranausko ranka parašytą vadovėlį ir 1896 m. savo lėšomis jį („Kalbomokslis lietuviškos kalbos“) išleido Tilžėje. Juo naudojosi mokydamas kaimo jaunimą. Vaikams parengė ir 1898 m. taip pat savo lėšomis Tilžėje 1896 m. išleido „Lietuvišką pradžiomokslį“, kurį sudaro abėcėlė, trumpas katekizmas ir ministrantūros. Yra parašęs eilėraščių.

Feliksas Sereika mirė 1913 m. birželio 27 d. Radviliškyje.

NAUDOTA LITERATŪRA:

1. „Sereika Feliksas“, *Knygotyra: enciklopedinis žodynas*, Vilnius, 1997, p. 328.
2. Benjaminas Kaluškevičius, Kazys Misius, „Feliksas Sereika“, *Lietuvos knygnešiai ir daraktoriai 1864–1904*, Vilnius, 2004, p. 417.
3. „Sereika Feliksas“, *Kretingos rajono savivaldybės M. Valančius viešoji biblioteka. Kraštotyra. Kretingos personalijų žinynas*: <https://inx.lv/JpdE8> (žr. 2024-10-24).